

DERLEYEN:
OZANCAN DEMİRİŞİK

Nefes Rivayetleri

—
Öykü
—

NEFES RİVAYETLERİ

Derleyen: Ozancan Demirşık

Yaratıcı Danışman: Alican Saygı Ortanca, Gökcan Şahin

Editör: Kemal Küçükgedik

Yayın hakları: © 2024 Doğan Yayınları Yayıncılık ve Yapımcılık Ticaret A.Ş.

Bu eserin bütün hakları saklıdır. Yayınevinden yazılı izin alınmadan kısmen veya tamamen alıntı yapılamaz, hiçbir şekilde kopya edilemez, çoğaltılamaz ve yayımlanamaz.

1. baskı / Nisan 2024 / ISBN 978-625-6666-29-0

Sertifika no: 44919

Kapak görseli: Ebrahel Lurci

Kapak tasarımı: Taylan Polat

Sayfa uygulama: Yeşim Ercan Aydın

Baskı: Yıkılmazlar Basın Yayın Prom. ve Kağıt San. Tic. Ltd. Şti.

15 Temmuz Mah. Gülbahar Cad. No: 62/B Güneşli - Bağcılar - İSTANBUL

Tel: (212) 515 49 47

Sertifika no: 45464

Doğan Yayınları Yayıncılık ve Yapımcılık Ticaret A.Ş.

19 Mayıs Cad. Golden Plaza No. 3, Kat 10, 34360 Şişli - İSTANBUL

Tel. (212) 373 77 00 / Faks (212) 355 83 16

www.dogankitap.com.tr / editor@dogankitap.com.tr / satis@dogankitap.com.tr

Nefes Rivayetleri

Derleyen:
Ozancan Demirişik

DOĞAN KİTAP
ÖRNEKTİR

İçindekiler

Girizgâh.....	7
Ölög Kelürten – Mehmet Berk Yaltrık.....	9
Gölge'nin Doğduğu Şehir – Saygın Ersin	21
Kan Aktıkça – Ozancan Demirişik	36
Bir Şarkıya Saklı – İsmail Güzelsoy.....	51
Gölgede Kalan Günahların Bedeli – Afşin Kum.....	63
Sayesinde – Meryem Gültabak	72
Olağan Kahramanlar – Funda Özlem Şeran.....	106
Kafataslarına Kar Beyaz Bir Şapka – Emirhan Burak Aydın... 146	
Arşiv – Deniz Erbulak	165
Erguvanın Hayaleti – Ayfer Kafkas	204
Bin Dört Yüz Kırk Yedi Yıldır Şehr Bulvarlarında	
Yürürken – Murat Başekim.....	216
Nefes Kesilene Kadar – Ekin Açıkgöz	229
Kapan – Hikmet Hükümenoğlu	262
Bu Evrende Mahsur Kalanlar – Gökcan Şahin.....	278

Girizgâh

Nefes adıyla anılan ölümsüz şahsiyet hakkındaki rivayetlerin ekseriyeti, asırlar boyu sözlü ve yazılı muhtelif kaynaklardan toplanmış, günümüze dek değişe dönüşe, elinizde tuttuğunuz kitaptaki hikâyelerin ortaya çıkmasına vesile olmuştur.

Böyle bir adam sahiden aramızda yaşamakta mıdır, yoksa zaman içinde bire bin katılarak efsaneleşmiş midir, bilinmez. Kesin olan şudur ki, Nefes'in hayatı ve sergüzeştleriyle alakalı anlatılarda tekerrür eden unsurlar kadar birbiriyle çelişen pek çok teferruat da yer bulmaktadır. Efsaneler böyledir ne de olsa; bir bakmışsınız birinin söylediğini bir başkası yalanlamış...

İlerleyen sayfalarda, ebedi yaşamla mükâfatlandırılmış ya da lanetlenmiş Nefes'le tanışacaksınız. Buyurun *Nefes Rivayetleri'* ne...

Ölög Kelürten¹

Mehmet Berk Yaltırık

A-shih-na boyunun hükmü altındaki T'u-chüe'lerin,² Altay Dağları'nın eteklerinde demir dövdüğü vakitlerde, gelmesinler diye adlarını çoktan unuttukları uğursuz iyelerin mesken tuttuğu, karaçamların çokluğundan toprağına güneş değmez azametli ormanlardan birinde, "Ölög Kelürten", "Ölü Çağıran" diye anılan, sayısız bahar devirmiş, korkulan yaşlı bir kadın yaşardı. Ölög Kelürten'in adını anmak çağırarak demek olduğundan asıl adı çoktan unutulmuştu ancak taktıkları bu lakap bile uluorta söylenemezdi.

Kurganların tepelerindeki diken eller unutulup gitmiş, köhne

---

1. Ceren Sungur editörlüğünde hazırlanan *Sibirya'dan Balkanlara Şamanlar ve Cadular*'ın (Pinhan Yayıncılık, İstanbul, 2022) 2'nci cildinde, Emre Hepdeniz'in çevirdiği, V. M. Mikhailovski'nin, "Sibirya ve Avrasya'da Şamanizm II" (1895) adlı makalesinde (s. 98-99) geçen bir Buryat anlatısından ilhamla yazıldı. Yer ve şahıs isimleri için; Ahmet Taşağıl'ın *Kök Tengri'nin Çocukları-Avrasya Bozkırlarında İslam Öncesi Türk Tarihi* (Bilge Kültür Sanat, İstanbul, 2014) ve Erhan Aydın'ın *Orhon Yazıtları-Köl Tegin, Bilge Kağan, Tonyukuk, Ongi, Külli Çor* (Bilge Kültür Sanat, İstanbul, 2014) adlı araştırmalarından yararlandı.

2. Göktürkler.

taş atalar misali tek tük kalmış dişleriyle lokmasını çiğnemekten aciz, kemikleri sayılan derisi kirden görünmez olmuş ve ölü koyuna benzer gözlerinin feru çoktan sönmüş bu yaşlı kadından, Altay Dağları'ndan Yenisey Nehri boylarına, Juan-Juan³ ellerinden batı ve doğu Wei memleketlerine⁴ dek ürpermeyen kimse bulunmazdı. Zira hakiki gıdasının lapadan ve kurut çorbasından ziyade insan ruhu olduğu bilinirdi. Renkleri kargadan farksız, gözleri gece renginde olsa da kuytularda kor kızıl parıldayan iki erkek geyiğin çektiği, eski orman halklarının meçhul kurganlarından çıkarılma külrengi bir kızakla dolaşırdı. Bu iki geyiğin vaktiyle ruhlarını ele geçirdiği iki kudretli kam olduğu söylenirdi ki, beyaz renkte kızığının görüldüğu avulda insanın da hayvanın da başından hastalık, ölüm eksik olmazdı.

Tüm bu fenalığına karşın Ölüğ Kelürten'den kimse kurtulmak istemezdi. O ömür boyunca atılan bir doğal felaketten, rahatsızlıktan başka bir şey değildi, gelir geçerdi. Üstelik kendi imkânlarıyla gerekleştirmeyecekleri hırslarını ve arzularını, göze görünmez güçleri kullanarak elde etmelerini sağlardı. Oklarının eremeyeceği bir düşmanı öldürmek, kıskanç bakışlarıyla deviremedikleri güzelleri soldurmak, hatta yaşaması istenmeyen herhangi birinden kurtulmak için onun sıklıkla gezindiği vahşi ormanlara, mezar sessizliğindeki bataklıkların kıyılarına sepet sepet yiyecekler, değerli kürkler bıraktıktan sonra dileklerini hiçbir canlı kulağın duymayacağı şekilde dokuz kere haykırmak yeterliydi. Köle yaptığı ölülerin ruhları ona uğursuz yellerle haber iletirlerdi. Ölüğ Kelürten lanetlere kapı aandı; dilerse bu arzuyu yerine getirirdi, dilemezse sunulanları kabul eder ve karşılığında o kişiyle ailesine hastalık getirmezdi. Eğer birinin canının alınması isteniyorsa, o kişinin kanından bir can isterdi. Kendisinden büyü isteyen kişinin eşiğine kuzgun kanatlarıyla düğümlenmiş,

3. Cücenler.

4. in.

kirle kaplı saçlarından bir tutam bırakırdı. Bu tılsım ölmesi istenilen kişinin eşğine saklanmazsa, bu sefer büyüü yaptıran canından olurdu.

Bozkırın, dağların ve ormanların kimi tasvirli, kimi tasvirsiz sayısız tanrısı ve şeytanı arasında, Ölüg Kelürten yürüyüp giden kanlı canlı bir musibetti. Ancak o kocakarının da apayrı bir korku içerisinde hayatı boyunca kıvranıp durduğunu kimseler bilmezdi. Karanlık ruhların hizmetkârı olan bu kocamış kişi, bunca kötülüğü, hastalık ve ölümü getirirken, gasp ettiği ruhları ya kendisi yer ya da o habis varlıklara sunardı. Sadece yeraltının tekinsiz derinliklerinde, kurban alırcasına canlıları yutan bataklık ve ormanlarda gezinen kötü ruhlara tapınıp onlara adaklar sunar, saçılar saçardı.

Ölüg Kelürten'in kara iyeleri, tekinsiz ruhları, hatta kendi kara kam atalarını çağırıp kötülük ve ölüm saçmasından korkulsa da oklarının delemeyip kılıçlarının eremeyeceği düşmanlarına karşı son çareydi. Bu yüzden hiçbir oba kendisinden bunca nefret ettiği halde "Bir gün işimize yarayası tutar!" diyerek ondan kurtulmaya çabalamamıştı. Avlanmaya avlanmaya azmanlaşan bir ayı gibi, insan yüzü görmedikçe pervasızlaşıp kıyıcılığı artan kurt sürüleri misali bu ölü çağırın da zapt edilemez hale geldi. Ancak bozkırın üzerine bir felaket gibi çökmesi günlerden bir gün Juan-Juan'ların hükümdarı A-na-kuei'nin, o vakte kadar kimsenin kendisinden arzulamadığı bir istekle kapısını çalmasıyla oldu. Hâkimiyetini daha da genişletip gün doğusundan batıda Dünyanın Sonundaki Deniz'e dek tüm kavimlere boyun eğdirmeyi isteyerek, hükümdar kibrini çığneyip kocakarının eşğine kapandı. "Taptığın kara tinlere ben de tapayım, kılıcımı bozkırın tüm kılıçlarından keskin kıl!" diye yalvardı. Ağaçlardan yaşlı kadın, kurttan vahşi, tilkiden kurnaz, sansardan uyanıktı. Alıcı kuşlar misali ömrünün fırsatını görerek kendini gösterdi: "Ben güçlenirim, sen de güçlenirsin! Ben bir sözümle avullara ölüm yağdırın

hale gelirse, sen de öyle olursun! Bozkıra hükmetmenin yolu, beni en kavi silahına dönüştürmekle olur Juan-Juan hâkimi! Benim bunca şar, orman, dağ içinde boyun eğdiremediğim tek bir kara ruh vardır. Onu yenip ele geçirmeme yardım edersen, isteğini yerine gelmiş bil!”

Ölü Çağırın’ın yıllar öncesinde duyup iştahını kabartan bu kara ruh, ta Yenisey boylarında insan ayağının basmadığı ormanlardan birinin içindeki kurganında uyuyup duran, Hisungnu’ların⁵ zamanında yaşamış dehşetli bir kara kamdı. Onu bu denli kudretli kılan, asırlar evvelinde yeryüzünde yürümüş ejderha soyundan son insan olmasıydı. Ejderha tını taşıdığı için efsanevi Mo-tu Shanyü’ye⁶ akınlarında zaferler getirmiş bu adı unutulup gitmiş kamın tininin ışıltısı, Ölüg Kelürten’in arzularladığı yegâne ruh olmuştu ama onu bir türlü zapt edememişti. Juan-Juan hükümdarına bu kurgandan bahsedip, “Onun evren⁷ biçimli kemiklerine yeniden can verip asla kıramayacağı demirden zincirlerle kendime bağlayabilirsem bizi kimse alt edemez! Ancak bana en iyi demircilerini göndermen lazımdır” deyince, “Oldu bil!” yanıtını aldı.

T’u-chüe demircilerini tüm maiyetiyle bizzat ziyaret eden A-na-kuei kocakarının isteğinden bahsedip, “Siz onun isteğini sağlarsanız, dileyin benden ne dilerseniz!” dedi. Demirciler korksa da A-shih-na’ların hâkimi Bumın da bunu gücüne güç katacak bir fırsat olarak bildi. Bozkırın kocakarıyla yürüyecek olmalarını ürpertiyle karşılayan demircilerine Ölüg Kelürten ne derse yapmalarını emretti.

Demircilerin söze dökemediği korkuyu, iki hükümdarın haşmetli gölgesinden çekinmeyerek dile getirebilen tek kişi çıktı. Kara kuş benzeri simsiyah saçlarının arasında ak teller seçilen,

5. Hunlar.

6. Mete.

7. Ejderha.

Yüzyıllardır aramızda yaşayan, zamanın içerisinde süzölüp giden, imparatorlukların kuruluş ve yıkılışına tanıklık eden bir adam. Göktürk Kağanlığı'nda doğdu, ölümsüzlüğünü keşfeden Kam Ana Kambur adını koydu: Nefes.

Sayırsız yoldaşı oldu ama hiçbirisi Gölge kadar iz bırakmadı. Öldükten sonra başka bedenlerde yeniden hayat bulan bu kadınla çağlar boyunca kesişen yolları bazen aşka, bazen felakete çıktı.

Hakkındaki rivayetlerin her birinde Nefes'in bambaşka bir yüzü anlatıldı, akla kara birbirine karıştı: Ölümünden mahrum bırakılmış alelade biri mi, tarihin akışını değiştiren bir kahraman mı yoksa tabiatın yasalarına başkaldırışıyla dünyamız için bir tehdit mi? Belki de hepsi...

Nefes Rivayetleri, edebiyatımızın nitelikli yazarları tarafından farklı bakış açılarıyla ele alınan, geçmişten geleceğe uzanırken edebi türler arasında maharetle gezinen bir ölümsüzlük anlatısı, modern bir mit inşası.

14 yazardan 14 çarpıcı öykü

- Mehmet Berk Yaltırık • Saygın Ersin • Ozanca Demirışık
- İsmail Güzelsoy • Afşin Kum • Meryem Gültabak
- Funda Özlem Şeran • Emirhan Burak Aydın
- Deniz Erbulak • Ayfer Kafkas • Murat Başekim
- Ekin Açıköz • Hikmet Hükümenoğlu • Gökcan Şahin

